

ВІДГУК

**офіційного опонента – кандидата юридичних наук
Шкарупи Костянтина Вікторовича на дисертацію
Лисенка Сергія Сергійовича з теми «Адміністративно-правове
регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі» подану на
здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю
12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право;
інформаційне право**

Актуальність теми дисертації Лисенка Сергія Сергійовича підкреслюється тим, що схвалені Європарламентом торговельні преференції в першу чергу слід розглядати як елемент додаткової підтримки ЄС у зв'язку з військовою, торговельною та транзитною агресією РФ проти України. А перед тим як розмовляти стосовно подальшого розширення доступу українських товарів на ринок держав-членів ЄС, необхідно на 100% використовувати існуючі можливості. Європейські споживачі купують наші товари, тому, українським виробникам потрібно експортувати до ЄС готову продукцію замість сировини та напівфабрикатів. Прийняття такого рішення залежить як від українських виробників та експортерів, так і від держави, яка регулюванням підприємницької діяльності у сфері торгівлі визначає засади збуту товарів на українському ринку.

Отже, актуальність теми дослідження стає більш рельєфною виходячи з нагальної необхідності виконання публічної адміністрацією Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, яка вимагає у сфері торгівлі проведення численних адміністративно-правових заходів. Провідним серед них є перехід на стандарти ЄС щодо виробництва, транспортування, зберігання і реалізації продукції, сертифікації промислових і продовольчих товарів, зокрема м'ясомолочних та екологічно чистих продуктів, підняття якості та загалом правової культури обслуговування споживачів у торговельних закладах.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані у дисертації, їх достовірність, новизна.

У контексті аналізу дисертаційного дослідження здобувача треба

вказати, що воно є корисним як у теоретичному, так і в практичному плані, оскільки спрямоване на досягнення суспільно значимої мети, яка полягає в тому, щоб на основі комплексного аналізу теоретико-методологічних засад, нормативних основ і практичної реалізації адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі розробити положення щодо вдосконалення чинного законодавства, спрямованого на належне забезпечення публічною адміністрацією прав споживачів на безпечні та якісні товари.

Відповідно до поставленої мети в дослідженні заплановано вирішити певні завдання, зокрема: сформулювати поняття та розкрити зміст і сутність адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі; з'ясувати адміністративно-правовий статус публічної адміністрації, що здійснює регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі; виявити та описати принципи діяльності публічної адміністрації щодо адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі; розкрити форми й методи адміністративної діяльності публічної адміністрації щодо регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі; з'ясувати матеріальні і процесуальні особливості адміністративної відповідальності у сфері торгівлі; з'ясувати зміст адміністративних процедур у сфері адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі; удосконалити законодавство щодо підвищення ефективності адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, Концепції розвитку внутрішньої торгівлі України, схваленої Постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 1997 р. № 1449, Стратегії сталого розвитку Україна-2020, затвердженої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5, Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні, схваленої розпорядженням

Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 р. № 918-р.

Представлена дисертація характеризується обґрунтованістю й достовірністю отриманих наукових результатів, оскільки положення, висновки та рекомендації, що містяться в роботі, достатньою мірою аргументовані, спираються на застосування сукупності методів і прийомів науковою пізнання, що надають можливість досліджувати проблеми в єдності їх змісту і юридичної форми, здійснювати системний аналіз адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі. Теоретичне підґрунтя дисертації склали праці вітчизняних та зарубіжних фахівців у галузі загальної теорії держави і права, теорії управління, адміністративного права та процесу.

Формулювання висновків і пропозицій ґрунтується на загальнотеоретичних наукових працях, розробках фахівців у галузі адміністративного права, а також загальної теорії держави і права та деяких інших галузей права.

У дисертаційному дослідженні здобувачем було запропоновано ряд цікавих визначень, положень та висновків які відбивають авторське бачення проблематики адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі, надані конкретні пропозиції щодо удосконалення їх правового регулювання.

Серед положень наукової новизни, які викладені у роботі заслуговують на увагу, як найвагоміші такі:

– уперше доведено, що сутністю адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі є система правотворчих, правозастосовних і правореалізаційних заходів щодо охорони суб'єктів торгівельної діяльності від порушень з боку суб'єктів публічної адміністрації та інших осіб, щодо безперешкодного забезпечення фізичних і юридичних осіб безпечними, якісними товарами за мінімально можливими ринковими цінами;

– сформовано принцип неприпустимості втручання публічної

адміністрації в комерційну діяльність суб'єктів торгівельної діяльності, який полягає в тому, що їх адміністративна діяльність має базуватися на засадах психології права щодо неприпустимості вирішення публічною адміністрацією чи третіми особами своїх особистих питань під час здійснення контрольних і наглядових функцій щодо заборони втручатися в комерційну діяльність суб'єктів торгівельної діяльності;

– запропоновано законодавчо (в антимонопольному законодавстві) закріпити необхідність адміністративно-правового зобов'язання великих торгівельних мереж 25 % від загальної торгівельної площі виділяти малим приватним підприємцям;

– удосконалено поняття адміністративної відповідальності у сфері торгівлі як різновиду юридичної відповідальності та адміністративного примусу, що полягає в застосуванні уповноваженими державними органами (судом) адміністративних санкцій за порушення прав покупців, реалізацію небезпечних товарів, прав і законних інтересів суб'єктів торгівельної діяльності чи публічного інтересу суспільства у сфері торгівлі з метою відновлення соціальної справедливості та попередження аналогічних небезпечних діянь у майбутньому;

– отримали подальшого розвитку наукові положення щодо ефективного забезпечення прав фізичних і юридичних осіб у сфері адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у країнах-членах Європейського Союзу, США та Японії в аспекті того, що вагомим чинником успішності (доступності та якості надання торгівельних послуг) у цих країнах є відсутність монополії, коли основними суб'єктами торгівельної діяльності є широкий спектр малих і середніх підприємств у ринковій економіці держави.

Публікації здобувача у повній мірі висвітлюють наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації. Автореферат в належному обсязі розкриває основні положення поданого до захисту дисертаційного дослідження. Висновки, зроблені автором під час дослідження, є обґрунтованими і пройшли належну апробацію на науково-

практичних конференціях. Автореферат дисертації відбиває зміст дисертаційного дослідження, його зміст є ідентичним основним положенням дисертації.

Дисертація Лисенка Сергія Сергійовича на тему «Адміністративно-правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі» є завершеним, самостійним науковим дослідженням, в якому отримані нові науково обгрунтовані результати, які є суттєвими для вдосконалення адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі.

Дискусійні положення та зауваження. Водночас, позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Лисенка Сергія Сергійовича, вважаю за необхідне вказати на деякі зауваження щодо окремих положень роботи, які носять дискусійний характер або потребують додаткового пояснення, уточнення чи певного застереження:

1. На С. 29 дисертант доводить, що принцип законності адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності полягає у здійсненні такої діяльності відповідно до норм чинного законодавства, а саме у сфері адміністративного, господарського, податкового та трудового права. Виникає питання, яким чином, норми господарського, податкового та трудового права відносяться до аналізованої проблеми.

2. На С. 36 автор розкриває зміст адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі, одним із складових яких названо захист конкуренції в торгівельній діяльності. Хотілося би почути роз'яснення щодо цього.

3. Таким, що не носить вагомої наукової новизни є десятий висновок до розділу 1, щодо розкриття змісту принципу адміністративного й судового оскарження дій публічної адміністрації, адже і сам автор стверджує, що він є конституційним.

4. Спірним є узагальнення міжнародного досвіду висвітленого на С. 156 роботи, що у США збирання податків «не є процесом збагачення

держави за рахунок малих і середніх підприємства», адже в цій державі більшість податків сплачують саме малі та середні підприємства.

Висловлені зауваження та застереження не можуть негативно вплинути на загальну позитивну оцінку наукового дослідження, оскільки при зіставленні властивих йому позитивних моментів та недоліків перші переважають.

Висновки. Дисертаційне дослідження Лисенка Сергія Сергійовича на тему «Адміністративно-правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі» є завершеною науковою працею, яка за важливістю та обсягом змісту дослідження має вагоме значення для розвитку теорії та практики адміністративного права. Дисертація виконана на належному науковому та методичному рівнях і відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, щодо якої дисертант є суб'єктом авторського права, а її автор – Лисенко Сергій Сергійович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

Старший науковий співробітник

Науково-дослідного центру

з питань діяльності органів та установ

Державної пенітенціарної служби України

Інституту кримінально-виконавчої служби,

кандидат юридичних наук

К. В. Шкарупа

**В.о. Начальника Інституту
кримінально-виконавчої служби**

К. Ю. Свердлін

держави за рахунок малих і середніх підприємства», адже в цій державі більшість податків сплачують саме малі та середні підприємства.

Висловлені зауваження та застереження не можуть негативно вплинути на загальну позитивну оцінку наукового дослідження, оскільки при зіставленні властивих йому позитивних моментів та недоліків перші переважають.

Висновки. Дисертаційне дослідження Лисенка Сергія Сергійовича на тему «Адміністративно-правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі» є завершеною науковою працею, яка за важливістю та обсягом змісту дослідження має вагоме значення для розвитку теорії та практики адміністративного права. Дисертація виконана на належному науковому та методичному рівнях і відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, щодо якої дисертант є суб'єктом авторського права, а її автор – Лисенко Сергій Сергійович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

Старший науковий співробітник

Науково-дослідного центру

з питань діяльності органів та установ

Державної пенітенціарної служби України

Інституту кримінально-виконавчої служби,

кандидат юридичних наук

**В.о. Начальника Інституту
кримінально-виконавчої служби**

К. В. Шкарупа

К. Ю. Свердлін